

**ДРОГОБИЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної роботи

Володимир ШАРАН

20 квітня 2021 р.

ПРОГРАМА ВИРОБНИЧОЇ (ПЕДАГОГІЧНОЇ) ПРАКТИКИ

Галузь знань **01 Освіта / Педагогіка**

Спеціальність **014 Середня освіта (Українська мова і література)**

Освітні програми **Середня освіта (Українська мова і література, мова і література (англійська)), Середня освіта (Українська мова і література, мова і література (німецька)), Середня освіта (Українська мова і література)**

Філологічний факультет

Кафедра української мови

Кафедра української літератури та теорії літератури

Дані про практику

Форма навчання	Курс	Семестр	Обсяг практики (кредити ЄКТС)	Особливість проведення практики	Вид контролю
Денна	II	III	360 год/ 12 кредитів ЄКТС	Згідно із графіком навчального процесу	Диф. залік
Заочна	II	III	360 год/ 12 кредитів ЄКТС	Згідно із графіком навчального процесу	Диф. залік
	II*	IV	360 год/ 12 кредитів ЄКТС	Згідно із графіком навчального процесу	Диф. залік

Програма складена на основі освітніх програм та навчальних планів підготовки **магістрів** (90 / *120 кредитів ЄКТС)

Розробники:

Сніжана НОВАК, к.ф.н., доцент кафедри української літератури та теорії літератури

Михайло ПАНОЧКО, к.ф.н., доцент кафедри української мови

Погоджено гарантами освітніх програм

Оксана КУШЛИК, д.ф.н., професор кафедри української мови

Степан СЕНЬКІВ, к.ф.н., доцент кафедри української мови

Олександра ХИМИН, к.ф.н., доцент кафедри української літератури та теорії літератури

Схвалено на засіданні кафедри української літератури та теорії літератури

Протокол № 2 від 23 лютого 2021 р.

Завідувач кафедри Петро ІВАНИШИН

Схвалено на засіданні кафедри української мови.

Протокол № 2 від 11 лютого 2021 р.

Завідувач кафедри Петро МАЦЬКІВ

Схвалено на засіданні науково-методичної ради філологічного факультету.

Протокол № 2 від 26 лютого 2021 р.

Схвалено на засіданні науково-методичної ради університету.

Протокол № 4 від 20 квітня 2021 р.

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

Сучасне соціальне замовлення вимагає підготовки магістрів, яка ґрунтується на поєднанні теоретичних і практичних знань із проходженням практики в закладах освіти України. Педагогічна практика – це важлива складова вишколу фахівців-магістрів у педагогічному університеті. Вона становить невід’ємну частину професійної підготовки майбутніх учителів української мови і літератури та іноземних мов у старшій школі, даючи їм можливість перейти від теоретичних знань до їхнього практичного застосування, здобути навички проведення науково-дослідницької, виховної та організаційної роботи. Це комплексний процес активного, дієвого засвоєння педагогічного досвіду шляхом виконання відповідних функцій і прийняття практикантами рішень у ролі майбутніх учителів-філологів.

Мета практика – допомогти магістрантам ознайомитися з існуючими організаційно-правовими формами та умовами діяльності вчителів старшої школи. Саме для цього керівники практики дають студентам індивідуальні завдання для відпрацювання навичок творчого, наукового характеру в умовах навчального процесу. Виконання магістрантами програмних завдань покликане сприяти заглибленню майбутніх фахівців у зміст літературознавчих і мовознавчих дисциплін, допомогти успішно підготуватися до самостійної професійної діяльності. Практиканти мають навчитися розрізняти всі види і типи навчальних занять, їхню структуру, раціонально розподіляти час для виконання різних видів навчальної роботи, вибирати форми і методи навчання фахових дисциплін, керувати самостійною науково-дослідною та навчальною роботою старшокласників.

Магістранти повинні оволодіти системою професійних умінь у процесі проведення навчально-виховної та дослідницької роботи на середньому ступені навчання української мови і літератури та іноземних мов під час педагогічної практики на II-му курсі магістратури.

Основні завдання педагогічної практики

1. Формування в практикантів умінь проводити уроки з використанням сучасних методів і прийомів навчально-пізнавальної діяльності.
2. Розвиток у практикантів умінь здійснювати виховну роботу на базі вивчення української мови і літератури та іноземних мов.
3. Формування вміння проводити науково-дослідницьку роботу.

У процесі педагогічної практики відбувається:

- виховання в магістрантів стійкого інтересу до професії вчителя, потреби в педагогічній самоосвіті;
- закріплення, поглиблення та синтезування психолого-педагогічних, методичних і мовних знань у процесі їх використання для вирішення конкретних навчальних завдань;
- свідоме застосування магістрантами теорії навчання у практичній діяльності, усвідомлення її професійної значущості;
- формування та розвиток професійних навичок і вмінь;
- розвиток у магістрантів вміння здійснювати самоконтроль, самоаналіз та об'єктивну самооцінку власної педагогічної діяльності;
- ознайомлення зі сучасним етапом навчально-виховної роботи у школі, передовим педагогічним досвідом; вироблення творчого підходу до педагогічної діяльності.

Під час педагогічної практики магістрів реалізуються **загальні компетентності**:

- здатність генерувати нові ідеї (креативність);
- здатність проведення досліджень на відповідному рівні;
- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;
- здатність спілкуватися іноземною мовою;
- здатність працювати в команді.

та **спеціальні компетентності**:

- здатність організовувати освітній процес у закладах освіти з використанням сучасних засобів, методів, прийомів, технологій;

- здатність створювати та впроваджувати в практику наукові розробки, спрямовані на підвищення якості освітньої діяльності та освітнього середовища в системі освіти;
- здатність до самоосвіти, самовдосконалення, самореалізації в професійній діяльності та до конкурентної спроможності на ринку праці.

2. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ПРОХОДЖЕННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

Педагогічна практика магістрантів передбачає безперервність та послідовність її проведення за умови одержання практикантами необхідного обсягу знань фактичного матеріалу, практичних навичок та вмінь відповідно до освітньої програми та навчального плану підготовки магістрів.

Умовою успішного проходження педагогічної практики є опанування магістрантами змісту фундаментальних дисциплін (педагогіки, психології, філософії) і методик викладання української мови, української літератури, англійської (німецької) мови та зарубіжної літератури для практичного застосування знань під час роботи в загальноосвітніх школах, гімназіях, ліцєях, спеціалізованих середніх навчальних закладах.

3. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

Основними очікуваними результатами педагогічної практики для магістрантів-філологів є:

- а) поглиблення і закріплення теоретичних знань з української мови і літератури та іноземних мов, отримані магістрантами в університеті, і застосування цих знань на практиці в навчально-виховній роботі з учнями;
- б) уміння магістрантів спостерігати та аналізувати навчально-виховну роботу, яку проводять із підлітками;
- в) здатність магістрантів проводити навчально-виховну роботу з дітьми, враховуючи вікові та індивідуальні особливості;

г) готовність магістрів до проведення різного типу уроків із застосуванням різноманітних методів та педагогічних технологій, що активізують пізнавальну діяльність учнів;

г) навички виконання магістрантами функції класного керівника, працювати зі шкільним самоврядуванням, різноманітними учнівськими організаціями, а також проводити індивідуальну виховну роботу з учнями;

д) розвиток і закріплення в магістрантів любові до педагогічної професії, стимулювання бажання вивчати спеціальні та педагогічні дисципліни, удосконалення власних педагогічних здібностей;

е) прививання магістрантам навички уважного ставлення до охорони здоров'я школярів.

4. ОРГАНІЗАЦІЯ ТА КЕРІВНИЦТВО ПРАКТИКОЮ

Загальну організацію практики та контроль за її проведенням здійснює керівник практики університету. На філологічному факультеті відповідальними за організацію і проведення практики магістрів є декан і факультетський керівник практики.

Навчально-методичне керівництво і виконання програм педагогічної практики на філологічному факультеті забезпечують кафедри української мови, української літератури та теорії літератури, світової літератури та славістики, порівняльної педагогіки і методики викладання іноземної мови, а також кафедри педагогіки і психології.

До керівництва практикою студентів залучаються:

а) провідні викладачі кафедр, які брали безпосередню участь у навчальному процесі з підготовки студентів з фаху, методисти кафедр;

б) викладачі, які мають великий досвід педагогічної роботи зі спеціальності (професори, доценти);

в) викладачі, які мають досвід роботи в навчально-виховних закладах (школи, гімназії, ліцеї, професійно-технічні училища).

Факультетський керівник практики: розподіляє магістрів між школами; перед початком практики організовує разом із завідувачами фахових кафедр допуск магістрів до проходження педагогічної практики; організовує і проводить настановчі та підсумкові конференції з питань педагогічної практики, бере участь (вибірково) у нарадах при директорові школи (на початку і в кінці практики); контролює роботу групових керівників практики, вибірково відвідує уроки, які проводять студенти, приймає заходи з ліквідації недоліків в організації практики; проводить інструктивно-методичну роботу з вчителями, які беруть участь у практиці магістрів; перевіряє звітну документацію магістрів; вносить пропозиції щодо поліпшення практики, бере участь у роботі кафедр та вченої ради факультету (інституту) при обговоренні питань практики магістрів.

Завідувачі фахових кафедр: здійснюють навчально-методичне керівництво педагогічною практикою і несуть відповідальність за успішне її проведення; беруть участь у виборі шкіл, які призначаються як бази педагогічної практики; розподіляють години за керівництво практикою серед найбільш підготовлених до цього членів кафедри; проводять обговорення на засіданнях кафедр планів і програм практики, допомагають школам, проводять інструктивно-методичну роботу з вчителями, що беруть участь у практиці студентів; беруть участь у настановчих і підсумкових нарадах з питань педпрактики.

Методист зі спеціальності: бере участь у настановчих і підсумкових конференціях з питань педагогічної практики; протягом першого тижня практики затверджує індивідуальні плани магістрів-практикантів і контролює їх виконання під час практик; організовує семінарські заняття з практикантами та вчителями, консультує практикантів під час підготовки до уроків, затверджує конспекти уроків, відвідує ці уроки, організовує їх обговорення і оцінює спільно з учителями кожен урок; консультує, відвідує і організовує обговорення позакласних занять, що проводяться практикантами зі спеціальності; надає науково-методичну допомогу вчителям школи і бере участь у роботі предметно-методичної комісії; перевіряє звітну документацію, оцінює навчальну і позакласну роботу магістрів-практикантів, а також виставляє загальну оцінку за практику, враховуючи оцінки інших методистів.

Магістр-практикант зобов'язаний виконувати усі види робіт, передбачені положенням про педагогічну практику і програмою педагогічної практики, ретельно готуватися до кожного уроку і до проведення різноманітних позакласних заходів, бути для учнів зразком організованості, дисциплінованості, ввічливості, працелюбності. Практикант підпорядковується правилам внутрішнього розпорядку школи, розпорядженням адміністрації і керівників практики. У випадку невиконання вимог, що ставляться до магістра, він може бути усунутий від проходження практики.

Базами педагогічної практики студентів-магістрів є загальноосвітні школи I - III ступенів, ліцеї, професійно-технічні училища.

Бази педагогічної практики, за поданням фахових кафедр, закріплюються за педагогічним університетом терміном на 5 років наказом Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка і Управління освіти і науки Львівської обласної державної адміністрації.

Перед початком практики магістрів проводиться настановча нарада з питань педагогічної практики. Присутність студентів і керівників практики від університету на ній обов'язкова. На настановчій нараді обговорюють завдання педагогічної практики, її зміст, дають рекомендації щодо її проходження, студентів ознайомлюють з наказом про розподіл між школами, керівниками практики, їм видаються скерування на практику та інша документація. Обов'язковим є проходження інструктажів з охорони праці та протипожежної безпеки.

Підсумкову нараду з педагогічної практики проводять на факультеті після завершення практики та виставлення диференційованого заліку. На нараді обговорюють підсумки педагогічної практики, надають рекомендації щодо вдосконалення проведення практики, студенти та методисти узагальнюють досвід проведеної педагогічної практики.

Підсумки кожної педагогічної практики обговорюють на засіданнях фахових кафедр, а загальні підсумки педагогічних практик підбивають на раді факультету не менше одного разу протягом навчального року.

5. ЗМІСТ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

Етапи	Завдання етапів
Підготовчий	Ознайомлення з програмою практики та вимогами щодо оформлення її результатів. Вирішення організаційних питань.
Робочий	Знайомство з умовами та базою проходження практики. Виконання програми практики.
Підсумковий	Підготовка звіту про практику. Підбиття підсумків практики. Презентація результатів практики.

Підготовчий етап практики включає в себе вирішення всіх організаційних питань. На цьому етапі представники баз практики знайомляться з її програмою, узгоджують з керівниками практики від університету вимоги до діяльності магістрантів, режиму роботи, форм звітності. Проводять настановну конференцію, на якій присутні магістранти, керівники практики від університету та баз практики. Магістранти ознайомлюються із завданнями та програмою практики, зразками оформлення звітної документації.

Робочий етап практики передбачає ознайомлення магістрантів із базами практики, складання кожним практикантом індивідуального плану роботи, практичну діяльність відповідно до плану, планування, підготовку та проведення пробних уроків, консультації з керівниками практики. Протягом робочого етапу магістрант виконує основні завдання практики, аналізує та обговорює з керівниками практики отримані результати, визначає тему свого виступу на підсумковій конференції.

Підсумковий етап практики передбачає оформлення магістрантом звітної документації про практику, отримання письмової характеристики (відгуку) з місця проходження практики, в яку вносять оцінки роботи практиканта. Всі звітні матеріали здають керівникові практики від університету для здійснення контролю. Завершує практику *звітна конференція*, на якій магістранти звітують про виконання програми практики. Магістранти готують виступи, презентації, виставку стендів,

газет, що відображають хід та результати практики. Керівники практики від університету підбивають підсумки роботи магістрантів оголошують оцінки, а також зауваження та побажання.

6. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Індивідуальне завдання має на меті поглиблення, узагальнення та закріплення знань, які магістранти отримують під час педагогічної практики, а також застосування цих знань практично.

Зміст індивідуальних завдань та навчальної роботи магістранта під час педагогічної практики складається з таких видів діяльності:

1. Ознайомлення зі специфікою діяльності школи певного типу (ліцею, гімназії, загальноосвітньої, та ін.).
2. Планування навчально-виховного процесу та проведення уроків і позакласних заходів.
3. Відвідування та наступний аналіз уроків і позакласних заходів.
4. Участь у роботі методичного об'єднання вчителів української мови та літератури, семінарах магістрантів-практикантів, у засіданні педагогічної ради школи за результатами педагогічної практики, в підсумкових заходах з педпрактики.
5. Проведення магістрантом наукового дослідження із зазначенням тематики.

7. ЗМІСТ ТА ПОРЯДОК ОФОРМЛЕННЯ ЗВІТНИХ МАТЕРІАЛІВ

Під час педагогічної практики магістранти ведуть таку документацію:

1) щоденник педагогічної практики, в якому:

- а) ведуть психолого-педагогічний аналіз відвіданих уроків учителів і магістрантів-практикантів, позакласних і позашкільних заходів;
- б) записують спостереження за окремими учнями та класом;
- в) фіксують матеріал для виконання індивідуального завдання за період практики, написання курсових і дипломних робіт;

- г) записують зауваження керівників практики і вчителів;
- 2) робочий зошит магістра-практиканта, в якому:
  - а) планують навчальну роботу, позакласну роботу зі спеціальності, виховну роботу з класом;
  - б) пишуть звіт і висновки про практику;
- 3) поширені конспекти уроків, відповідно до вимог, які ставлять до написання конспектів уроків з фаху;
- 4) плани-конспекти позакласних та виховних заходів;
- 5) характеристика класу;
- 6) звіт про виконання індивідуального завдання.

8. ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ ПРАКТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ

Педагогічна практика завершується диференційованим заліком. Підбивання підсумків (захист) практики у формі співбесіди із магістрантом за програмою практики і виставлення оцінки (заліку) проводять після перевірки на кафедрі української мови або української літератури та теорії літератури поданого практикантом звіту про проходження практики протягом першого тижня після її закінчення. Загальна форма звітності про практику – це подання оформленого відповідним чином звіту з характеристикою та оцінкою роботи магістранта-практиканта, а за необхідності – інших документів, передбачених програмою практики.

Під час виставлення загальної оцінки з педагогічної практики враховують оцінки за всі види діяльності студента-практиканта:

- 1) оцінку навчальної роботи, виставлену методистом (методистами) від кафедри з фаху;
- 2) оцінку позакласної роботи, виставлену методистом від кафедри з фаху;
- 3) оцінку за характеристику учня (класу), виставлену керівником практики від кафедри педагогіки (психології);
- 4) оцінку виховної роботи, виставлену керівником практики від кафедри педагогіки (психології).

Оцінку з педагогічної практики прирівнюють до семестрової оцінки з будь-якого предмету, яка не може бути більшою за 100 балів, що за видами діяльності студента-практиканта розподілені наступним чином:

Навчальна робота	50 балів
Позакласна робота зі спеціальності	10 балів
Виховна робота	30 балів
Оцінка за характеристику класу	10 балів

Якщо педагогічну практику проводять із двох спеціальностей, то кількість балів за навчальну роботу між I-ою та II-ою спеціальностями поділяють на 30 і 20 балів.

Загальна оцінка з педагогічної практики є сумарною оцінкою за видами діяльності.

Якщо один із видів навчально-виховної діяльності студента-практиканта оцінено в 0 балів, то й загальну оцінку з практики виставляють 0 балів. Загальну оцінку з педагогічної практики в балах і її еквівалент за чотирибальною шкалою в залікову відомість і залікову книжку заносить і завіряє підписом методист від кафедри з I-го фаху.

Оцінку з педагогічної практики студента враховують під час визначення розміру стипендії разом з його оцінками за результатами підсумкового семестрового контролю.

Підсумкова оцінка практики може бути визначена за допомогою наступної шкали:

- Відмінно (90 – 100 (A) балів): наявні всі необхідні документи з практики; проведені уроки, позакласні та виховні заходи оцінено на відмінні оцінки; звіт написано самостійно з дотриманням формальних вимог; завдання практики пророблені і висвітлені повністю; студентом продемонстрований високий рівень обґрунтування власних ідей, висновків, творчий підхід; звіт захищено успішно, на запитання щодо звіту дано вичерпні відповіді.
- Добре (82 – 89 (B) балів): наявні всі необхідні документи з практики; проведені уроки, позакласні та виховні заходи оцінено на відмінні та

добрі оцінки; звіт написано самостійно, але деякі формальні вимоги порушені; завдання практики пророблені і висвітлені не всебічно; студент продемонстрував високий рівень обґрунтування власних ідей, висновків, проте вони суперечливі чи взаємовиключні.

- Добре (75 – 81 (C) балів): наявні всі необхідні документи з практики; проведені уроки, позакласні та виховні заходи оцінено на добрі оцінки; звіт написано самостійно, але деякі формальні вимоги порушені; звіт захищено успішно, але із зауваженнями.
- Задовільно (67 – 74 (D) балів): наявні всі необхідні документи з практики; проведені уроки, позакласні та виховні заходи оцінено на добрі та задовільні оцінки; звіт засновано на плагіаті без використання посилань та/або деякі формальні вимоги порушені чи недотримані взагалі; завдання практики пророблені і висвітлені не в повному обсязі.
- Задовільно (60 – 66 (E) балів): наявні всі необхідні документи з практики, проте деякі дані недостовірні; проведені уроки, позакласні та виховні заходи оцінено на задовільні оцінки; студент продемонстрував схильність до механічної копіювання чужих ідей, висновків, вони суперечливі чи взаємовиключні; звіт ледве захищено через мало адекватні відповіді на запитання методиста.
- Незадовільно (35 – 59 (FX) балів): відсутні один чи більше документів з практики, зазначені недостовірні дані; проведені уроки, позакласні та виховні заходи оцінено на задовільні та незадовільні оцінки; звіт засновано на плагіаті без використання посилань або багато формальних вимог порушено чи не дотримано взагалі; завдання практики пророблені і висвітлені неналежним чином; студент продемонстрував схильність до механічної копіювання чужих ідей, висновків, вони суперечливі, взаємовиключні і можуть бути майже не пов'язаними з матеріалами практики.
- Незадовільно (0 – 34 (F) балів): відсутні документи із практики, зазначені недостовірні дані; проведені уроки, позакласні та виховні заходи оцінено на незадовільні оцінки; звіт повністю засновано на

плагіаті; звіт не захищено через неадекватні відповіді на запитання методиста і слабку орієнтацію в матеріалах звіту.

Магістрантів, які не виконали програму практики та отримали незадовільну оцінку під час складання заліку, скеровують на практику повторно у вільний від занять час. Терміни та умови повторного проходження практики встановлюють в кожному окремому випадку наказом ректора університету. У разі несумлінного ставлення до практики, порушення дисципліни або повної невідповідності з програмою практики магістранта відраховують з навчального закладу.

9. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Бондаренко Ю. Загальна модель шкільного навчання української літератури. Рівне, 2017. 398 с.
2. Ващенко Г. Загальні методи навчання: Підручник для педагогів. К.: Українська видавнича спілка, 1997. 410 с.
3. Коваль Г., Деркач Н., Наумчук М. Методика викладання української мови: Навчальний посібник для студентів. Тернопіль: Астон, 2008. 287 с.
4. Методика викладання іноземних мов у середніх навчальних закладах / За ред. С. Ніколаєвої: Підручник для студентів. К.: Ленвіт, 2002. 327 с.
5. Методика навчання рідної мови в середніх навчальних закладах / За ред. М. Пентилюк: Підручник для студентів-філологів. К.: Ленвіт, 2000. 264 с.
6. Методика навчання української мови в середніх освітніх закладах / За заг. ред. М. Пентилюк. К.: Ленвіт, 2009. 400 с.
7. Микитюк В. Методика тестування знань та умінь з української літератури. Львів, 2015. 224 с.
8. Нагаєв В. Методика викладання у вищій школі. К.: Центр учбової літератури, 2007. 232 с.
9. Наукові основи методики літератури: Навчально-методичний посібник / За ред. Н. Волошиної. К.: Ленвіт, 2002. 344 с.

- 10.Пасічник Е. Методика викладання української літератури в середніх навчальних закладах: Навчальний посібник для студентів вищих закладів освіти. К., 2000. 384 с.
- 11.Плиско К. Теорія і методика навчання української мови в середній школі. Харків, 2001. 115 с.
- 12.Потапенко О., Потапенко Г. Методика викладання української мови: Навчальний посібник. К.: Вища школа, 1992. 126 с.
- 13.Пультер С., Лісовський А. Методика викладання української літератури в середній школі: Курс лекцій для студентів-філологів. Тернопіль, 2004. 144 с.
- 14.Семенов О., Базиль Л., Дятленко Т. Практика в системі фахової освіти вчителя-словесника: навчальний посібник. К.: Фенікс, 2008. 428 с.
- 15.Ситченко А. Методика навчання української літератури в загальноосвітніх закладах. Київ, 2011. 291 с
- 16.Соп'яненко К. Г. Творчий пошук нових форм, методів і засобів вивчення української літератури у сучасній середній загальноосвітній школі. Глухів, 1999. 74 с.
- 17.Токмань Г. Методика навчання української і зарубіжної літератури: самостійна робота студента. Київ : Міленіум, 2019. 110 с.
- 18.Токмань Г. Методика навчання української літератури в середній школі: Підручник. К.: ВЦ «Академія», 2013. 312 с.
- 19.Шуляр В. Сучасний урок української літератури. Миколаїв, 2014. 552 с.
- 20.Яценко Т. Тенденції розвитку методики навчання української літератури в загальноосвітніх навчальних закладах (друга половина ХХ – початок ХХІ ст.). Київ, 2016. 360 с.

Допоміжна література

21. Бандура О. М. Вивчення елементів теорії літератури у 9 – 11 класах: Посібник для вчителя. К., 1989. 160 с.
- 22.Білоусенко П., Явір В. Проблемно-ситуативні завдання на уроках української мови. К., 1992. 128 с.
23. Бондаренко Ю. Вивчення образів-персонажів літературного

- твору в школі: теорія і практикум. Ніжин, 2015. 216 с.
24. Волошина Н. Естетичне виховання учнів у процесі вивчення літератури. К., 1985. 104 с.
25. Галич О., Назарець В., Васильєв Є. Теорія літератури: Підручник / За наук. ред. О. Галича. К.: Либідь, 2001. 488 с.
26. Голобородько В., Гнедашев В. Наукова робота учнів: програма організації науково-дослідницької діяльності учнів. Харків, 2005. 208 с.
27. Інтерактивні технології навчання: теорія, практика, досвід: методичний посібник / Автори-укладачі О. Пошетун, Л. Пироженко. К.: А.П.Н, 2002. 135 с.
28. Кращі позакласні заходи: Учитель року / Упор. Є. Науменко, О. Чхайло. Харків: Вид. група «Основа», 2006.
29. Куцевол О. Життя і творчість письменника в дзеркалі «поетичної критики». Вінниця, 2010. 279 с
30. Марко В. Аналіз художнього твору. Київ, 2013. 280 с.
31. Нежива Л. Теорія і практика вивчення літературних напрямів українського письменства в школі. Полтава, 2016. 356 с
32. Пасічник Е. Українська література в школі. К., 1983. 319 с.
33. Пентиліук М. Культура мови і стилістика. К: Вежа, 1994. 240 с.
34. Романишина Н. Українська художня мала проза: теоретико-методичні аспекти вивчення. Рівне, 2013. 576 с.
35. Степанишин Б. Викладання української літератури в середній школі: Методичний посібник для вчителя. К.: Освіта, 1995. 255 с.
36. Степанишин Б. Література – вчитель – учень. Київ, 1993. 240 с.
37. Токмань Г. Екзистенціально-діалогічне прочитання художнього тексту. Ніжин, 2016. 336 с.
38. Уліщенко В. Теорія і практика інтерсуб'єктного навчання української літератури в школі. Київ, 2011. 398 с.
39. Ушкалов Л. Що таке українська література : Есеї. Львів, 2015. 352 с.
40. Щербина В., Волкова О. Інтерактивні технології на уроках української мови та літератури. Харків, 2015. 96 с

41. Явір В., Білоусенко П. Виховна робота на уроках української мови: Посібник для вчителів. К., 1986. 164 с.

Інформаційні ресурси

1. Закон України «Про освіту» [Електронний ресурс] // Законодавство України, 2017. № 38-3. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>
2. Концептуальні засади розвитку педагогічної освіти України та її Інтеграції в європейський освітній простір URL: <http://www.mon.gov.ua/main.php?query=laws/education/prof-tech/6/0001>
3. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на 2012-2021 роки. URL: <http://www.mon.gov.ua/images/files/news/12/05/4455.pdf>
4. Сайт МОН України. Навчальні програми, підручники з української мови та літератури 2020 – 2021 роки. <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi>
5. Бійчук Г. Використання інформаційно-комп'ютерних технологій та мультимедійного підручника у процесі вивчення української літератури в старшій школі. [електронний ресурс]. URL: http://archive.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/psp/2011_11/3_07.pdf.
6. Концепція реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року [електронний ресурс]. URL: https://osvita.ua/legislation/Ser_osv/54258/
7. Державні стандарти загальної середньої освіти <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/derzhavni-standarti>
8. Державний стандарт базової середньої освіти <https://mon.gov.ua/ua/news/uryad-zatverdiv-derzhavnij-standart-bazovoyi-serednoyi-osviti-reforma-nova-ukrayinska-shkola-prodovzhitsya-u-5-9-klasah>